Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0157

Доклади за Северна Македония за 2023 и 2024 г.

Резолюция на Европейския парламент от 9 юли 2025 г. относно докладите на Комисията за Северна Македония за 2023 и 2024 г. (2025/2021(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Северна Македония, от друга страна[1],

– като взе предвид кандидатурата на Северна Македония за членство в Европейския съюз, внесена на 22 март 2004 г.,

– като взе предвид решението на Европейския съвет от 16 декември 2005 г. за предоставяне на Северна Македония на статут на държава — кандидатка за членство в ЕС,

– като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 19 и 20 юни 2003 г., включително приложението към тях, озаглавено „Програмата от Солун за Западните Балкани: по пътя към европейска интеграция“,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1449 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани[3],

---

1 ОВ L 84, 20.3.2004 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 ОВ L, 2024/1449, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 февруари 2020 г., озаглавено „Засилване на процеса на разширяване — надеждна перспектива за членство в ЕС за Западните Балкани“ (COM(2020)0057),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 ноември 2023 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС за разширяване за 2023 г.“ (COM(2023)0690), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Северна Македония за 2023 г.“ (SWD(2023)0693),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 ноември 2023 г., озаглавено „Нов план за растеж за Западните Балкани“ (COM(2023)0691),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 20 март 2024 г. относно реформите и прегледите на политиките преди разширяването (COM(2024)0146),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 24 юли 2024 г., озаглавено „Доклад относно върховенството на закона за 2024 г.“ (COM(2024)0800), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад относно върховенството на закона за 2024 г. — Глави по държави: ситуация в областта на върховенството на закона в Северна Македония“ (SWD(2024)0830),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 30 октомври 2024 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС за разширяване за 2024 г.“ (COM(2024)0690), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Северна Македония за 2024 г.“ (SWD(2024)0693),

– като взе предвид програмата за реформи на Северна Македония, одобрена от Комисията в рамките на Инструмента за реформи и растеж на 23 октомври 2024 г.,

– като взе предвид декларациите от срещите на високо равнище между ЕС и Западните Балкани от 13 декември 2023 г. и от 18 декември 2024 г. в Брюксел, както и декларациите от срещите на високо равнище между ЕС и Западните Балкани, проведени в София, Загреб и Бърдо при Краню съответно през 2018 г., 2020 г. и 2021 г., и Декларацията относно общия регионален пазар и Декларацията относно Зелената програма за Западните Балкани, договорени на 10 ноември 2020 г. на срещата на високо равнище в София в рамките на Берлинския процес,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 18 юли 2022 г. относно разширяването — Северна Македония и Албания, и заключенията на Съвета относно разширяването от 17 декември 2024 г.,

– като взе предвид окончателния доклад от 23 септември 2024 г. на мисията за наблюдение на изборите на Бюрото за демократични институции и права на човека към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (БДИПЧ) относно президентските избори от 24 април 2024 г. и парламентарните избори от 8 май 2024 г. в Северна Македония,

– като взе предвид Берлинския процес, стартиран на 28 август 2014 г.,

– като взе предвид Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество между България и Северна Македония, подписан на 1 август 2017 г. и ратифициран през януари 2018 г.,

– като взе предвид Окончателното споразумение за уреждане на различията, както е описано в Резолюции 817 (1993 г.) и 845 (1993 г.) на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации, прекратяването на Временното споразумение от 1995 г. и установяването на стратегическо партньорство между Гърция и Северна Македония от 17 юни 2018 г., известно още като Преспанското споразумение,

– като взе предвид съвместния работен документ на службите на Комисията, озаглавен „Цели и показатели за рамка за изпълнението на третия план за действие относно равенството между половете (2021—25 г.)“ (SWD(2020)0284), придружаващ съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 25 ноември 2020 г., озаглавено „План за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III — Визия за амбиции за равенство между половете и овластяване на жените във външната дейност на ЕС“ (JOIN(2020)0017), както и плана за изпълнение на национално равнище за Северна Македония (CLIP),

– като взе предвид доклада на Европейската комисия от 2023 г. срещу расизма и нетърпимостта (ЕКРН) относно Северна Македония, приет на 29 юни 2023 г. и публикуван на 20 септември 2023 г.,

– като взе предвид декларацията и съвместните препоръки, приети на 23-то заседание на Съвместния парламентарен комитет ЕС – Северна Македония, проведено на 27 и 28 февруари 2025 г. в Скопие,

– като взе предвид своите предходни резолюции относно Северна Македония, и по-специално своята резолюция от

24 октомври 2019 г. относно започването на преговори за присъединяване със Северна Македония и Албания[1],

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0118/2025),

А. като има предвид, че Северна Македония притежава статут на държава кандидатка от 2005 г. и успешно завърши процеса на скрининг през декември 2023 г.;

Б. като има предвид, че стремежите на гражданите на Северна Македония да станат част от ЕС доведоха до напредък по отношение на социално-икономическите реформи, докато в процеса на присъединяване продължават да се наблюдават, за съжаление, забавяния поради различни причини;

В. като има предвид, че ЕС е мобилизирал приблизително 210 милиона евро под формата на заеми за макрофинансова помощ от 2020 г. насам, насочени към стабилизиране на македонската икономика, помощ за нейното възстановяване от пандемията от COVID-19 и ускоряване на напредъка на реформите, провеждани от Северна Македония;

Г. като има предвид, че Северна Македония е партньор, който е постигнал съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС в по-голямата част от случаите и че страната е играла конструктивна роля в региона; като има предвид, че неотдавнашното въздържане на Северна Македония от Резолюция ES-11/7 от 24 февруари 2025 г. на Общото събрание на Организацията на обединените нации относно Украйна и нейната подкрепа за алтернативна резолюция, водена от Съединените щати, показва неочаквана и достойна за съжаление промяна в нейната външнополитическа ориентация;

Д. като има предвид, че Северна Македония участва във военни операции на ЕС за управление на кризи, включително EUFOR Althea в Босна и Херцеговина;

Е. като има предвид, че Съветът достигна до нови заключения през юли 2022 г., което означава, че Северна Македония трябва да приеме неосъществените конституционни реформи, в съответствие със своите ангажименти, така че началната фаза на преговорите за присъединяване да може да бъде завършена незабавно;

Ж. като има предвид, че геополитическите промени, войната в Украйна, разпространението на дезинформация и невярна

---

[1] ОВ C 202, 28.5.2021 г., стр. 86.

информация оказват силно влияние върху всички европейски държави както в политически, така и в икономически план;

3. като има предвид, че Северна Македония продължава да бъде обект на операции за чуждестранно злонамерено влияние, включително усилия за разбиване на социалната „тъкан“ на страната и за използване като оръжие на антиевропейските настроения, по-специално чрез таблоиди и медии на сръбски език, които функционират като регионални усилватели на посланията на Кремъл и се радват на значително влияние; като има предвид, че Северна Македония експулсира 13 руски дипломати между 2018 г. и 2023 г. за дейности, несъвместими с техния дипломатически статут, което предполага продължаващо присъствие на тайни мрежи за влияние; като има предвид, че Китай се стреми да разшири своето влияние чрез контрол върху информацията, инвестиционна дипломация и принудителни клаузи в споразуменията за заеми за инфраструктура;

И. като има предвид, че органите на Северна Македония предложиха решения за конституционни промени, които не отговарят на условията на заключенията на Съвета от юли 2022 г.;

Й. като има предвид, че от всяка присъединяваща се държава се очаква да зачита демократичните ценности, принципите на правовата държава и правата на човека и да спазва правото на ЕС;

К. като има предвид, че Съветът не е изключил недвусмислено приемането на допълнителни нови условия за започване на преговори за присъединяване;

1. отново заявява пълната си подкрепа за продължаващия и последователен ангажимент на Северна Македония да се присъедини към ЕС и за необходимите преобразуващи промени, които са необходими за изпълнение на критериите за присъединяване; приветства ангажимента на държавата към европейската интеграция и насърчава продължаването на усилията за напредък на реформите в съответствие с ЕС въпреки предизвикателствата и неуспехите, които поставиха на изпитание търпението и доверието на македонското общество;

2. подчертава, че присъединяването към ЕС остава въпрос на политическа воля за изпълнение на критериите и поетите ангажименти, както по отношение на извършването на необходимите реформи, така и по отношение на приемането на необходимите конституционни изменения;

3. припомня необходимостта да се поддържа динамиката и надеждността на процеса на европейска интеграция; отбелязва, че Северна Македония продължава да демонстрира ангажимента

си за интеграция в ЕС и постигане на съответствие с политиките на ЕС; призовава за бърз напредък в преговорите за присъединяване, като същевременно отбелязва, че е важно да се приемат измененията на конституцията; настоятелно призовава Европейския съвет да сигнализира публично и недвусмислено, че Съветът възнамерява бързо и безусловно да вземе положителното решение за започване на следващия етап от преговорите за присъединяване със Северна Македония, след като бъдат изпълнени условията, съдържащи се в неговите заключения от 18 юли 2022 г.; насърчава всички политически партии в Северна Македония да започнат конструктивен диалог за постигане на необходимия консенсус относно тези изменения, което ще засили мултиетническия характер на страната и ще ускори нейния напредък към членство в ЕС; счита, че укрепването на връзките между различните етнически общности е от съществено значение за подобряване на социалното сближаване и за гарантиране на по-ефективно управление; призовава държавите — членки на ЕС, Съвета и Комисията да гарантират предсказуемостта и надеждността на процеса на присъединяване, също така с оглед на запазването на обществената подкрепа за присъединяването в държавите, обхванати от процеса на разширяване;

4. приветства успешното приключване на процеса на скрининг за Северна Македония в края на 2023 г.; насърчава Северна Македония да приеме конституционните изменения, които страната се ангажира да направи и приложи, както се изисква от Съвета, за да продължи процесът на преговори за присъединяване;

5. приветства ангажимента на македонския народ за интеграция в ЕС и подкрепата, която той показва за този проект две десетилетия след началото на процеса; настоятелно призовава Комисията да прави всичко възможно, за да помага на органите на Северна Македония да осъществяват необходимите стъпки, преди да се навлезе в следващата фаза на преговорите, както и в хода на преговорния процес, да помага за удовлетворяване на очакванията на гражданите и на страната и да проучва всички мерки за постепенна интеграция в структурите на ЕС, като по този начин повишава доверието в ЕС и неговите демократични ценности;

6. подчертава, че процесът на присъединяване не следва да се използва за решаване на двустранни спорове, за възпрепятстване на основания на заслуги напредък по европейския път или за надделяване над по-широките стратегически интереси на Съюза, но че тези спорове по-скоро трябва да бъдат решавани чрез открит диалог и истинско сътрудничество; подчертава, че преговорите за присъединяване трябва да следват ясен път, ръководен от обективни критерии и

основан единствено на заслугите и изпълнението на критериите за присъединяване (критериите от Копенхаген), които изискват задълбочени реформи в основните области, както и наличието на стабилни институции, които гарантират демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и зачитането и защитата на малцинствата;

7. отново потвърждава, че зачитането на езиковата, културната и националната идентичност е основен компонент на процеса на присъединяване към ЕС и крайъгълен камък на демократичните общества, който ще бъде допълнително утвърден с присъединяването към семейството на европейските нации;

8. повтаря своите призиви за повишаване на капацитета на ЕС за действие чрез реформиране на процеса на вземане на решения, включително чрез въвеждане на гласуване с квалифицирано мнозинство по междинните стъпки в процеса на присъединяване, по-специално по отношение на започването на преговорите и отварянето и затварянето на отделни преговорни клъстери и глави;

9. приветства новия Инструмент за реформи и растеж за Западните Балкани, чрез който на Северна Македония ще бъдат предоставени безвъзмездни средства и заеми в размер на 750 милиона евро, когато държавата изпълни условията, определени в амбициозната ѝ програма за реформи; приветства в този контекст отличната и амбициозна програма за реформи, която определя ясни, прозрачни цели и задачи, и призовава органите да се съсредоточат върху нейното стриктно изпълнение; подчертава необходимостта от съсредоточаване върху стимулирането на реформите и укрепването на икономическата стабилност, както и върху публичната администрация, управлението, принципите на правовата държава и борбата с корупцията, декарбонизацията и зеления преход, цифровизацията, свързаността и развитието на човешкия капитал, като същевременно се преодоляват социалните предизвикателства;

10. отбелязва финансовата подкрепа, която Северна Македония е получила от отделните държави членки, и доброто сътрудничество между тях; предупреждава обаче за укрепване на съюзите с нелиберални режими;

11. приветства Северна Македония за постоянния ѝ ангажимент към процеса на интеграция в ЕС и изразява съжаление за забавянията в процеса на присъединяване; приветства стабилността на полаганите усилия и насърчава тези непрекъснати усилия за гарантиране на междуетническите отношения и прилагането на Охридското рамково споразумение;

12. насърчава Северна Македония да постигне осезаеми резултати при изпълнението на очакванията на ЕС съгласно рамката за преговори и заключенията на Съвета от юли 2022 г., включително съответните конституционни промени, в съответствие с ангажиментите на страната;

13. настоятелно призовава Северна Македония да увеличи усилията си за затвърждаване на принципите на правовата държава и независимостта на съдебната власт, включително по отношение на съдебните назначения и функционирането на Съдебния съвет, борба с корупцията, реформиране на публичната администрация, повишаване на прозрачността и подобряване на концентрацията на собственост върху медиите; насърчава по-нататъшното прилагане на системни мерки за гарантиране на прозрачност и ефективност на управлението;

14. изразява своята дълбока опечаленост и сърдечна солидарност след трагичния пожар в нощния клуб в Кочани, който доведе до смъртта на над 50 млади хора и раняването на над 150 други, и поднася своите съболезнования на жертвите и техните семейства; приветства бързото използване на механизма за гражданска защита на ЕС и помощта, предоставена от държавите членки за спасяването на възможно най-много животи; поздравява съседните държави и държавите от ЕС, по-специално Гърция и България, за непосредствената подкрепа и солидарност, които те показаха, както и за медицинското лечение, което са предоставили на жертвите;

Функциониране на демократичните институции

15. отбелязва, че въпреки че демократичните институции в Северна Македония функционират задоволително, политическата поляризация продължава да бъде основна пречка за необходимите реформи; призовава политическите партии, представени в Парламента на страната, да работят заедно за постигане на споразумение относно тези реформи;

16. приветства приемането на новия Правилник за дейността на Събранието на Република Северна Македония (Събранието), което беше улеснено от Европейския парламент в рамките на диалога „Жан Моне“; подчертава обаче, че постоянната политическа поляризация продължава да забавя важни реформи и назначения; подчертава, че сътрудничеството между партиите и подобреният политически климат продължават да бъдат от жизненоважно значение за ускоряването на изпълнението на свързаните с ЕС реформи и за укрепването на демократичните институции;

17. отбелязва със загриженост, че около половината от всички закони, приети от Събранието през 2023 г., са одобрени чрез

съкратени процедури; призовава Събранието да подобри своето законодателно планиране, координация и качество чрез подходящи процедури на консултации и парламентарен контрол, особено в контекста на диалога „Жан Моне“ и с цел избягване на ускорени процедури;

18. подчертава, че въпреки конкурентните парламентарни и президентски избори през 2024 г. и направените изменения в избирателния кодекс, все още е необходима всеобхватна избирателна реформа; настоятелно призовава за изпълнението на неизпълнените препоръки, отправени от ОССЕ/БДИПЧ и Венецианската комисия, чрез приобщаващо преразглеждане на избирателния кодекс, като същевременно подчертава, че е важно бъдещите изборни процеси да бъдат изолирани от злонамерена външна намеса и манипулиране на информация, включително чрез приемането на строги правила за киберсигурност и прозрачност на онлайн кампаниите;

19. призовава за по-добро регулиране на финансирането на политическите партии и кампании, включително мерки за повишаване на прозрачността, що се отнася до финансовите средства и разходите на партиите; настоятелно призовава за преразглеждане на правилата относно държавната реклама в търговските медии и платената политическа реклама; подчертава необходимостта от функциониращи механизми за надзор, за да се гарантира почтеност при финансирането на партиите и равен и подходящ достъп до медиите за политическите партии и независимите кандидати;

20. призовава за постоянно модернизиране на основаната на заслуги публична администрация, преодоляване на системните предизвикателства на политизирането, укрепване на прозрачните процеси за набиране на персонал, както и реформиране на местното самоуправление, за да се предоставят по-добри социални услуги за гражданите и да се разработват съобразени с конкретните нужди стратегии за местно и регионално развитие; настоятелно призовава органите да увеличат усилията си и да приемат и прилагат необходимото законодателство с оглед подобряване на общественото доверие в администрацията и насърчаване на устойчива и способна публична администрация, която може ефективно да откликва на съвременните предизвикателства и да обслужва потребностите на общността; приветства стратегията за публичната администрация за периода 2023 – 2030 г. и свързания с нея план за действие за периода 2023 – 2026 г., приети през юли 2023 г.; признава, че те обхващат всички имащи значение области на реформи и че определят ясна основа, цели и задачи, като по този начин се идентифицират решаващите политически предизвикателства; изразява съжаление обаче, че темповете на прилагането остават ограничени;

21. призовава за по-нататъшни стъпки за гарантиране на системната отчетност на публичните институции чрез съдържателни и обществени консултации със заинтересованите страни, включително по отношение на изпълнението на програмата за реформи, и за предоставяне на обратна информация от проведените консултации; приветства закона за общите административни процедури, който предвижда опростяване, но настоятелно препоръчва той да се прилага систематично в цялата администрация;

22. настоятелно призовава органите на Северна Македония да се въздържат от непрозрачни политизирани уволнения и назначения на длъжности в независимите органи и агенции, както и да гарантират, че организациите са достатъчно финансирани и че решенията и препоръките се изпълняват последователно; отбелязва със съжаление продължаващата липса на напредък в укрепването на службата на омбудсмана;

Медии и гражданско общество

23. приветства стабилния напредък на Северна Македония в гарантирането на свободата на медиите; припомня обаче необходимостта от продължаване на реформите, за да се гарантира независим и устойчив медиен ландшафт, включително реформиране на правната рамка, уреждаща онлайн и офлайн медиите, с цел пълно привеждане в съответствие с Европейския законодателен акт за свободата на медиите[1], справяне с продължаващите предизвикателства по отношение на прозрачността на собствеността върху медиите, оповестяването на информация за цифровите медии и концентрацията на медиите; освен това подчертава необходимостта от медийна реформа, която дава приоритет на мерките срещу концентрацията, за да бъде гарантирана журналистическата почтеност; подчертава неотложната необходимост от противодействие на злонамереното чуждестранно влияние в медийния пейзаж, включително дезинформация, разпространявана от участници, свързани с Русия и Китай;

24. призовава органите да приемат правна рамка, която ефективно защитава журналистите, защитниците на правата на човека, активистите в областта на околната среда и други заинтересовани лица от стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността (SLAPPs), както и

---

[1] Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите) (ОВ L, 2024/1083, 17.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

да изпълняват разпоредбите на директивата на ЕС за борба със стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността[1];

25. настоятелно призовава органите да гарантират пълна прозрачност и безпрепятствен достъп до информация за гражданите;

26. отбелязва със загриженост възстановяването на правителствената реклама в търговски медии в Северна Македония; подчертава повишения риск тази мярка да отвори медийния пазар за смущения и неправомерно политическо влияние, като по този начин застраши независимостта на медиите и медийния плурализъм; отново призовава за всеобхватна реформа на правилата, уреждащи държавното финансиране и рекламирането на политическите партии в медиите, като отбелязва липсата на прозрачност, продължаващата злоупотреба с държавни средства за политическа реклама и продължаващия риск от компрометиране на независимостта на медиите чрез непрозрачни механизми за финансиране; решително призовава тези реформи да бъдат приети и приложени преди местните избори, предвидени за есента на 2025 г.;

27. подчертава необходимостта от укрепване на независимостта и капацитета на медийния регулатор, обществения радио- и телевизионен оператор и регулатора на електронните комуникации;

28. насърчава действията за повишаване на редакционната и финансовата независимост, безпристрастността и професионализма на обществените радио- и телевизионни оператори и медийните регулатори, като същевременно отбелязва продължаващото забавяне при назначаването на ключови надзорни органи и необходимостта от цялостни усилия за модернизиране; призовава за по-строги правила относно прозрачността и собствеността, за да се разкрива скрито влияние, включително медийно съдържание, спонсорирано от чужбина, и за създаване на механизми за идентифициране и прекъсване на координирани чуждестранни мрежи за дезинформация;

---

1 Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни искове или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ L, 2024/1069, 16.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

29. отбелязва, че някои китайски дипломатически образувания са финансирали платено съдържание и становища в македонски издания без ясно обозначаване; припомня, че в анализ от 2023 г. беше установено, че свързани с руската държава участници са използвали подставени лица в сръбски медийни марионетки, за да разпространяват насочени срещу НАТО послания и да твърдят, че ЕС оказва натиск върху Северна Македония „да се откаже от своята идентичност“;

30. изразява загриженост във връзка с продължаващите заплахи и нападения срещу независими журналисти и медийни специалисти, включително ненавистния спрямо жените онлайн тормоз, насочен към жени журналисти, често насочен към тези, които съобщават за върховенството на закона, корупцията и правосъдието; приветства назначаването на специален прокурор за наблюдение на тези нападения срещу журналисти и създаването на механизми за докладване на кибертормоз; призовава за по-строги мерки за защита на медийните специалисти от физически и нефизически заплахи, тормоз и неуместен език от страна на публични личности;

31. насърчава Северна Македония да продължи усилията за борба с речта на омразата във всичките ѝ форми и срещу всички групи, за проактивно предотвратяване и щателно разследване на всички случаи на изказвания, подбуждащи към омраза, престъпления от омраза и сплашване, за систематично наказателно преследване на свързаните с тях нападения с оглед на постигането на присъди и гарантирането на безопасността и сигурността на техните мишени, като например журналисти, хора, принадлежащи към малцинства, общности като българите и други уязвими групи;

32. изразява загриженост относно увеличаването на словото на омразата и нарастващите заплахи от дезинформация в онлайн медиите, по отношение на които националната агенция за аудио-визуални и аудио-визуални медийни услуги няма регулаторни правомощия; призовава за засилени мерки в подкрепа на разследващата журналистика, способностите за проверка на фактите, както и медийната грамотност, а също така и за подобряване на правната рамка и междуинституционалния капацитет с цел противодействие на разпространяването на реч на омразата, дезинформацията и чуждестранната намеса; изразява загриженост относно широко разпространените кампании за дезинформация, които поставят под въпрос демократичните ценности и целта на държавата с оглед на членството в ЕС; във връзка с това призовава за подкрепа от институциите на ЕС, за да се помогне на държавата да смекчи последиците от подобни злонамерени действия; приветства инициативите на гражданското общество, насърчаващи медийната проверка на фактите, цифровата грамотност в

училищата и борбата срещу разпространението на реч на омразата, и отбелязва, че почти 50% от гражданите на Северна Македония са възприели фалшиви наративи за международни събития, особено по отношение на войната в Украйна, което подчертава неотложната необходимост от укрепване на устойчивостта на обществото срещу злонамерено манипулиране на информация;

33. подчертава, че гражданското общество е жизненоважно за насърчаване на демокрацията и плурализма и за стимулиране на доброто управление и социалния напредък; приветства активното и конструктивно гражданско общество в страната, което играе извънредно важна и положителна роля в процеса на реформи, и припомня, че са необходими допълнителни усилия за гарантиране на приобщаващи, навременни и съдържателни консултации и прозрачност, както и официални механизми за сътрудничество; приветства на този фон неотдавнашното започване на процеса на възстановяване на Съвета за сътрудничество с и развитие на сектора на гражданското общество и призовава за засилено сътрудничество между правителството и гражданското общество, по-специално за смекчаване на последиците за гражданското общество от неотдавнашното „замразяване“ на средствата по линия на Агенцията на САЩ за международно развитие (USAID); отбелязва, че въпреки че организациите на гражданското общество като цяло работят в благоприятна среда, е необходимо да бъдат въведени правни и финансови рамки, за да се гарантира увеличено публично финансиране за организациите на гражданското общество, както и прозрачни механизми за публично финансиране; изразява загриженост относно съобщенията за зачестяване на враждебните спрямо гражданското общество изявления и насърчава Министерството на вътрешните работи да работи с организациите на гражданското общество за разработване на протокол за сигурност за защитниците на правата на човека с организации, за да се гарантира тяхната защита срещу заплахи от недържавни участници; решително призовава за по-нататъшно укрепване на ролята на гражданското общество чрез гарантиране на неговото непрекъснато значимо включване в процеса на вземане на решения и чрез консултиране с Венецианската комисия преди приемането на бъдещо законодателство, свързано с неправителствените организации (НПО);

Основни права

34. поздравява Северна Македония за ратифицирането на повечето международни инструменти в областта на правата на човека; изразява загриженост обаче относно равнището на прилагане, липсата на напредък в равенството между половете и появата на движения срещу равенството между половете и увеличаването

на тяхното влияние, което оказва отрицателно въздействие върху законодателните процеси и процесите на създаване на политики; настоятелно призовава правителството да приложи изцяло Истанбулската конвенция; призовава властите да приемат новия закон за равенството между половете и да засилват официалните правителствени структури, на които е възложено да насърчават равенството между половете, и да подобряват статута и правата на жените на всички равнища, както и да гарантират ефективното прилагане на стратегията за равенство между половете и националния план за действие, а именно чрез осигуряване на подходящо финансиране, засилване на координацията между институциите и привеждане на националните политики в съответствие с достиженията на правото на ЕС;

35. настоятелно призовава органите да осигурят пълното и ефективно прилагане на съществуващата правна рамка за защита на жертвите на насилие, основано на пола, и домашно насилие, като отделят достатъчно бюджетни ресурси за превенция и като подобрят достъпа до услуги за подкрепа, механизми за защита и прилагането на законово гарантираните социални и икономически права на оцелелите; отбелязва на този фон приемането на Закона за изплащане на парични обезщетения на жертви на тежки престъпления през 2023 г., в който са интегрирани стандартите на Истанбулската конвенция за осигуряване на по-добра защита за жертвите на насилие, основано на пола; освен това настоятелно призовава органите да увеличат усилията си за намаляване и смекчаване на основаното на пола насилие и домашното насилие и да увеличат капацитета за приюти и персонала, както и броя на добре обучените и чувствителни към аспектите на пола служители на правоприлагащите органи, съдиите, медицинския персонал и социалните работници;

36. отбелязва със загриженост тежкото положение на младите жени в затворите, включително непълнолетните момичета на възраст от 14 до 16 години, които нямат образование и обучение за професионални умения и често биват третирани прекомерно с лекарствени средства, с недостатъчно здравеопазване; настоятелно призовава органите на Северна Македония да предприемат спешни мерки за подобряване на условията на задържане за всички затворници, за намаляване на корупцията и спиране на нечовешкото отношение, както и за засилване на пробацията и реинтеграцията на бивши затворници в обществото;

37. настоятелно призовава Северна Македония да изпълни изцяло препоръките на доклада на ЕКРН от 2023 г. относно Северна Македония с цел ефективно справяне с установените нарушения на правата на човека;

38. приветства факта, че междуетническите отношения остават стабилни, а Охридското рамково споразумение продължава да се прилага; приветства усилията на Северна Македония за укрепване на защитата на правата на малцинствата, като същевременно насърчава допълнителна финансова подкрепа; призовава за подходящо финансиране и персонал за институциите, които защитават правата на малцинствените общности; призовава политическите представители на малцинствените общности да избягват насърчаването на разделящи етнически послания, които са отзвук от политики, причинили дълбоки страдания и войни в близкото минало на региона; настоятелно призовава Северна Македония да изпълни изцяло препоръките на Консултативния комитет по Рамковата конвенция за защита на националните малцинства по отношение на стратегията „Едно общество за всички и интеркултурализъм“; призовава Северна Македония да осигури достатъчно финансиране и персонал за Агенцията за прилагане на езика и Агенцията за реализиране на правата на общността; изразява съжаление, че Северна Македония не е ратифицирала Европейската харта за регионалните или малцинствените езици; очаква окончателно решение по оспорвания Закон за използването на езиците, който може да окаже влияние върху междуетническите отношения;

39. приветства напредъка, който държавата е постигнала при привеждането в съответствие на своята законодателна и институционална рамка за правата на детето с достиженията на правото на ЕС и международните стандарти за правата на човека; отбелязва напредъка в прилагането на стратегията за деинституционализация и приветства успешното преместване на деца от институции в приемни семейства или малки групови домове; отбелязва обаче със загриженост продължаващите случаи на насилие и дискриминация срещу деца, включително срещу ромски деца; поради това призовава държавата да създаде национален орган, който да отговаря за координирането на всички политики, свързани с прилагането на Конвенцията на ООН за правата на детето и факултативните протоколи към нея;

40. насърчава Северна Македония да предприеме съдържателни стъпки към признаване и включване на националните малцинства и общности в своята конституция, чрез насърчаване на приобщаването, защита на многообразието и укрепване на социалното сближаване в съответствие с европейските ценности и демократични принципи; призовава Северна Македония да гарантира изцяло равни права и възможности за всички етнически общности в страната;

41. отбелязва, че хората с увреждания продължават да срещат значителни пречки, тъй като законодателството на страната все още не е приведено в съответствие с Конвенцията на ООН за

правата на хората с увреждания; приветства националната стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2023—2030 г. и решително призовава за правилното ѝ прилагане, включително по отношение на осигуряването на достатъчен брой асистенти в образованието, за да се включат ефективно и гладко децата с увреждания в образователния процес;

42. приветства първото съдебно решение относно реч на омразата срещу общността на ЛГБТИК+, но настоятелно призовава за систематично преследване на всички случаи на реч на омразата, престъпления от омраза и сплашване, за включване на речта на омразата в Наказателния кодекс и компетентните държавни институции да водят адекватна статистика за случаите на реч на омразата и престъпления от омраза;

43. отбелязва със загриженост широкото разпространение на словото на омразата в социалните медии, по-специално към роми, ЛГБТИК+ лица и други маргинализирани групи; настоятелно призовава всички политически участници да изменят Закона за гражданския регистър и да осигурят бързо и безпрепятствено правно признаване на пола въз основа на самоопределение, за защита на правата на човека, гарантиране на достойнството и установяване на ясен и достъпен правен процес в съответствие с международните стандарти; препоръчва новият закон за основното образование да поддържа изрична защита срещу дискриминация, основана на пола, сексуалната ориентация и половата идентичност, като гарантира съответствие с националните и международните ангажименти; насърчава Собранието на Северна Македония незабавно (повторно) да създаде активна междупарламентарна група за ЛГБТИК + с цел подкрепа и постигане на напредък по отношение на правата на ЛГБТИК + лицата;

44. призовава Северна Македония да засилва управлението на миграцията, да подобрява привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да преодолява продължаващите предизвикателства във връзка със законната и нередовната миграция, като същевременно спазва основните права на човека; приветства засиленото сътрудничество в областта на управлението на границите и укрепването на капацитета на страната за управление на миграционните потоци и за борба с контрабандата на мигранти, трафика на хора и други форми на организирана престъпност; насърчава продължаващото развитие на процедурите за предоставяне на убежище и интеграция, както и за подобряване на условията за приемане, в съответствие с миграционните рамки на ЕС; подчертава значението на регионалното сътрудничество в управлението на миграцията и настоятелно призовава ЕС да продължи да оказва по-нататъшна подкрепа по отношение на ресурси, техническа помощ и изграждане на капацитет за

ефективно справяне с предизвикателствата, свързани с миграцията;

45. призовава Северна Македония да засили усилията си в борбата срещу трафика на хора, по-специално чрез по-нататъшно привеждане на Наказателния кодекс в съответствие с достиженията на правото на ЕС и със законодателството на Съюза в областта на наркотичните вещества;

Върховенство на закона

46. отбелязва със сериозна загриженост влошаването на резултатите на страната в борбата с корупцията, включително корупцията по високите етажи на властта, както се вижда от нейния спад в индекса за възприятие на корупцията (CPI) на Transparency International, по-специално поради измененията на Наказателния кодекс, които отслабиха правната уредба и доведоха до прекратяване на много текущи дела; отново заявява, че този спад подчертава спешната необходимост от всеобхватни реформи; решително призовава за укрепване на рамката за борба с корупцията и за гарантиране на ефективна отчетност, по-специално в случаи на корупция на високо равнище, чрез правилно разследване, наказателно преследване и осъдителни присъди; настоятелно призовава за преглед на неотдавнашните изменения на Наказателния кодекс във връзка със стандартите за наказания и срока на давност, за да се гарантира, че наказателното преследване на корупция, особено на сложни случаи и случаи на високо равнище, не е отрицателно засегнато;

47. припомня, че са необходими достатъчно финансови и човешки ресурси, за да се гарантира ефективно и последователно прилагане на механизмите за възпиране, предотвратяване, разкриване, разследване и санкциониране за лицата, управляващи обществените дела, чрез широки мерки, които обхващат конфликти на интереси, лобиране, етични кодекси и защита на лицата, сигнализиращи за нередности;

48. отбелязва, че възприеманото равнище на доверие в съдебната система продължава да бъде много ниско и че са необходими допълнителни усилия за предотвратяване на неправомерно влияние и сплашване; подчертава липсата на напредък в изпълнението на стратегиите от 2020 г. за управление на човешките ресурси в съдилищата и прокуратурата; настоятелно призовава за справяне с критичния недостиг на съдии и прокурори, който оказва влияние върху качеството и ефективността на правосъдието; призовава за укрепване на независимостта и прозрачността на съдебните органи и за разпределяне на средствата, необходими за ефективното им функциониране;

49. призовава за укрепване на Съдебния съвет и на Съвета на прокурорите, както и за отпускане на необходимите средства, като същевременно се гарантира тяхната независимост; настоятелно призовава политическите участници да спрат да се намесват в съдебните институции;

50. със загриженост отбелязва липсата на напредък при предотвратяването и борбата с корупцията, както и че в областта на финансовите разследвания продължават да се наблюдават проблеми; подчертава как корупцията продължава да засяга сериозно ключови области на политиката; призовава за значително укрепване на оперативния капацитет и сътрудничеството между агенциите, отговарящи за борбата с организираната престъпност и финансовите престъпления, включително чрез осигуряване на необходимите финансови ресурси; насърчава Северна Македония да подобрява водената от страната борба срещу организираната престъпност, икономическите престъпления и киберпрестъпленията чрез засилено партньорство с Европол, Европейския център за киберпрестъпления и Евроюст; призовава Северна Македония да увеличи усилията си за борба с изпирането на пари;

51. призовава за въвеждането на всички необходими мерки за ефективна борба с организираната престъпност; настоятелно призовава органите да подобрят координацията чрез Националния координационен център за борба с организираната престъпност, както и да отпуснат необходимите средства и персонал на Главната прокуратура за борба срещу организираната престъпност и корупцията; подчертава необходимостта от насочване на специално внимание и ресурси към разкриване на схеми за изпиране на пари;

52. отбелязва със загриженост частичното привеждане на Северна Македония в съответствие с достиженията на правото на ЕС в борбата срещу организираната престъпност; отново призовава за допълнително привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за провеждане на систематични финансови разследвания, като се ускорява замразяването, конфискуването, управлението на незаконно придобитите активи и разпореждането с тях;

53. призовава за задълбочено и прозрачно разследване на пожара в нощния клуб в Кочани на 16 март 2025 г., за да се изправят пред съда отговорните лица, както и за актуализиране и цялостно прилагане на законодателството, за да се предотвратяват подобни трагедии и да се гарантира по-добра обществена безопасност и спазване на нормативната уредба с цел защита на гражданите;

54. призовава за бързото прилагане на текущите реформи в секторите на сигурността и разузнаването и за укрепване на независимостта на органите за сигурност и разузнаване чрез създаване на подходящи регулаторни рамки, като същевременно биват подсилвани механизмите за демократичен надзор; отбелязва със загриженост, че Агенцията за национална сигурност все още се намира в сградата на Министерството на вътрешните работи, което поставя под въпрос нейния статут на независим орган на държавната администрация;

55. приветства силната решимост на Северна Македония да противодейства на хибридните заплахи; приветства инициативата на правителството за създаване на национална стратегическа рамка за борба с дезинформацията, както и приемането на националната стратегия за киберсигурност за периода 2025—2028 г.; призовава за по-нататъшни усилия за изграждане на устойчивост на външна намеса и манипулиране на информацията; подчертава необходимостта от работа по национална стратегия за изграждане на устойчивост срещу дезинформацията като заплаха за сигурността на държавата, включително чрез мерки за повишаване на киберсигурността, стратегическа комуникация, а също така медийно образование и медийна грамотност; призовава за пълното въвеждане в действие на механизмите на ЕС, като например системата за бързо предупреждение, с цел разкриване на злонамерено чуждо влияние в реално време по време на ключови демократични процеси, включително избори;

56. изразява дълбока загриженост, че Северна Македония и други присъединяващи се към ЕС държави от Западните Балкани са особено силно засегнати от чужда намеса и кампании за дезинформация, включително хибридни заплахи, стратегическа корупция, непрозрачни финансови потоци и принудителни инвестиционни практики, явно идващи от Русия и Китай; изразява тревога поради ролята на унгарското и сръбското правителство в прокарването на геополитическите цели на Китай и Русия; в този контекст отбелязва риска от зависимост от Китай, породен от асиметрични споразумения за заем, както и неотдавнашния заем от унгарската банка „Ексимбанк“ (Eximbank), който очевидно идва от Китай;

Социално-икономически реформи

57. препоръчва Северна Македония да продължи да предприема стъпки за подобряване на бизнес климата и инфраструктурата, за укрепване на образованието и цифровата инфраструктура и за подобряване на системите за социална закрила и връзката им с инициативите за заетост; приветства включването на реформи, свързани с човешкия капитал, в програмата за реформи на плана за растеж и призовава Северна Македония да полага достатъчно

усилия за изпълнение на тези реформи, за да постигне устойчиви резултати в развитието на човешкия капитал за децата и младите хора, като основа на устойчиви общества и устойчив растеж;

58. приветства приемането на програмата за реформи и многогодишната работна програма в рамките на Инструмента за реформи и растеж за Северна Македония, които ще предоставят подкрепа за малките и средните предприятия, ще намаляват излишната бюрокрация и ще цифровизират публичната система, и приветства стъпките, предвидени в програмата за реформи по отношение на разгръщането на цифровата инфраструктура и новия Закон за електронните съобщения, привеждането на националното законодателство в съответствие със съответните достижения на правото на ЕС и придържането към цифровия преход в световен мащаб;

59. насърчава стратегии за активиране на пазара на труда за млади хора, дългосрочно безработни и нискоквалифицирани лица, както и за жени, хора с увреждания и роми, и призовава тези мерки да бъдат правилно оценявани; отбелязва дългосрочното подобряване на равнищата на безработица, но отбелязва, че това трябва да бъде придружено от увеличаване на реалните заплати, подобряване на условията на труд и защита на правата на работниците, включително синдикалните права; призовава за пълно прилагане на Закона за мирно уреждане на трудови спорове;

60. насърчава Северна Македония да постигне напредък в цифровата си трансформация, особено чрез подобряване на цифровите умения на всички граждани и чрез предоставяне на онлайн достъп до обществени услуги; признава демографските предизвикателства, пред които е изправена Северна Македония, включително намаляване на населението, емиграция на млади специалисти и застаряваща работна сила, и подчертава необходимостта от справяне с изтичането на мозъци, особено в областта на медицината, технологиите и образованието; призовава за прилагането на целенасочени политики за обръщане на изтичането на мозъци, подобряване на благоприятните за семейството социални политики и привличане на обратна миграция; насърчава сътрудничеството с ЕС по стратегии за демографска устойчивост, включително стимули на пазара на труда, жилищна подкрепа за млади семейства и инвестиции в образование и развитие на умения, с цел привеждане в съответствие с бъдещите нужди на пазара на труда; призовава за по-голяма подкрепа за иновациите и конкурентоспособността;

61. приветства положителното въздействие на гаранцията за младежта върху намаляването на младежката безработица;

призовава Северна Македония да засили усилията си за намаляване на равнището на безработица сред младите хора на възраст от 15 до 24 години, което остава високо на ниво от 29,3%; подчертава необходимостта от справяне със социалните предизвикателства, гарантиране на политики за качествена заетост, насърчаване на социалното сближаване и сближаването със стандартите на Съюза и подкрепа за напредъка, що се отнася до принципите на Европейския стълб на социалните права;

62. приветства усилията за изменение на трудовото законодателство; настоятелно призовава за пълно привеждане в съответствие на Закона за трудовите отношения с директивите на ЕС, за да се гарантира ефективно правото на равно заплащане за еднакъв труд, да се гарантира прозрачност на заплащането, да се засили защитата срещу дискриминация, основана на бременност и майчинство; настоява върху необходимостта от укрепване на компетенциите и капацитета на Държавната инспекция по труда, за да се гарантира ефективна защита на правата на работниците, включително гаранции срещу трудова дискриминация;

63. поздравява Северна Македония за присъединяването към Единната зона за плащания в евро (SEPA), като признава това за важна стъпка към по-дълбока финансова интеграция с европейския пазар и улесняването на по-бързи и по-ефективни трансгранични сделки; настоятелно призовава Северна Македония да въведе структурни реформи за укрепване на икономиката и гарантиране на устойчивостта на дълга на държавата;

64. приветства призивите за бързо интегриране на всички Западни Балкани в цифровия единен пазар на ЕС при първа възможност, което би било от решаваща полза за създаването на цифрово безопасна среда;

65. настоятелно призовава органите да прилагат изцяло съществуващите законови разпоредби, за да се осигури достъп до първични здравни услуги, със специален акцент върху сексуалното и репродуктивното здраве на жените, майките и децата, като се премахнат пречките, свързани с географски, финансови или други трудности; призовава за целенасочени мерки за подпомагане на уязвимите групи жени при достъп до здравеопазване, включително жени от ромски произход, жени в селските райони и тези, живеещи в бедност;

66. приветства напредъка, постигнат в изпълнението на Стратегията за приобщаване на ромите за периода 2022—2030 г.; изразява съжаление обаче, че в стратегията липсва ясен подход към участието, овластяването и изграждането на капацитет; призовава органите да изпълнят съответните планове за

действие, като се гарантира подходящо наблюдение и смислено и прозрачно участие на организациите на гражданското общество, по-специално от ромската общност;

Околна среда, биологично разнообразие, енергетика и транспорт

67. приветства приемането на Закона за енергетиката през 2025 г. и подчертава значението му за гарантиране на безопасни, сигурни и висококачествени доставки на енергия, както и за създаването на ефективен, конкурентен и финансово устойчив енергиен сектор; насърчава органите да продължат по този амбициозен път и припомня, че са необходими допълнителни усилия за пълно постигане на целите за енергийна ефективност, енергия от възобновяеми източници, сигурност на снабдяването и намаляване на емисиите; настоятелно призовава органите на държавата да приведат своето законодателство в областта на околната среда и изменението на климата в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да осигурят неговото прилагане; отбелязва със загриженост липсата на напредък по отношение на действията в областта на климата и предстоящото приемане на ключово законодателство; подчертава необходимостта от интегриране на равенството между половете и социалното приобщаване в планирането на действия в областта на климата, така че жените, домакинствата с ниски доходи и маргинализираните общности да бъдат активно консултирани и да се възползват справедливо от прехода;

68. приветства продължаващата финансова и техническа подкрепа на Европейската инвестиционна банка в Северна Македония, включително стратегически инфраструктурни проекти като железопътни коридори VIII и X, пречиствателната станция за отпадъчни води в Скопие и развитието на общинската водна инфраструктура; призовава за приобщаващ и справедлив преход, който защитава социално уязвимите лица, чрез мобилизиране на публично и частно финансиране за екологичния преход, пълно въвеждане в действие на специални механизми за финансиране и привличане на подкрепа от ЕС и международна подкрепа; подчертава необходимостта от справяне с проблемите с липсата на специализиран персонал и слабия институционален и административен капацитет, което подкопава контрола на качеството и адекватното изпълнение на оценките на въздействието върху околната среда;

69. отбелязва със загриженост, че за страната качеството на въздуха и водите, и управлението на отпадъчните води остават особено предизвикателни проблеми; настоятелно призовава централното правителство и местните органи да увеличат усилията си за подобряване на качеството на въздуха и за намаляване на потенциални смъртоносни замърсявания; припомня, че

положението е особено тревожно в Скопие, който винаги е бил един от най-замърсените градове в Европа;

70. признава големия потенциал на Северна Македония като регионален център по отношение на използването на възобновяеми енергийни източници; настоятелно призовава Северна Македония да приведе изцяло своята оценка на въздействието върху околната среда с достиженията на правото на ЕС, със специален акцент върху вторичното законодателство относно малки водноелектрически проекти;

71. подчертава неотложната необходимост от приоритизиране на опазването на околната среда; настоятелно призовава органите да приемат необходимото законодателство и да засилят мерките по отношение на биологичното разнообразие, водите, въздуха и действията в областта на климата и управлението на отпадъците на регионално равнище, включително чрез цялостни оценки на въздействието, строго наказателно преследване на престъпленията, свързани с околната среда, и подходящи обществени консултации, които позволяват смислено и прозрачно участие на местните общности, НПО и научни институции;

72. призовава Северна Македония да установи правна защита за защитени зони по мрежата „Емералд“, определени съгласно Конвенцията за опазване на европейската дива флора и фауна и природни местообитания (Бернската конвенция), за да ги предпази от проекти, вредни за околната среда; насърчава държавата да разшири своите защитени територии с оглед на изпълнението на целите на Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин – Монреал; отново заявява неотложната необходимост от приемане на Закона за повторното провъзгласяване на национален парк „Маврово“, за да се гарантира продължаването и завършването на основните усилия за неговото опазване; насърчава Северна Македония да включи Ябланица в своя списък със защитени територии, като по този начин гарантира опазването на местообитанията, които са от решаващо значение за оцеляването на видовете;

73. насърчава властите на Северна Македония да прилагат по-строги стратегии за защита и управление на местообитанията на застрашени видове, както и на самите видове, особено балканския рис, включително стриктно прилагане на законите срещу престъпленията срещу дивата флора и фауна, по-специално незаконно убиване и бракониерство, за опазване на биологичното разнообразие;

74. приветства продължаващото сътрудничество на Северна Македония с Косово и Албания по отношение на трансграничния национален парк „Шар планина“; насърчава Северна Македония

да увеличи и ускори усилията за сътрудничество със съседните държави, за да се определят трансграничните защитени зони и да се изготвят съгласувани планове за трансгранично управление;

75. подчертава необходимостта от справяне с финансовите предизвикателства на националните паркове, за да се подобрят различни аспекти, включително човешките ресурси и цялостното управление, с цел укрепване на тяхната роля в опазването на биологичното разнообразие, предоставяне на възможности за отдих и подкрепа на местните икономики;

76. приветства постигнатия напредък в изграждането на коридори VIII и X от трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T) и приветства завършването на скоростната магистрала „Крива Паланка — Длабочица — Страцин“; настоятелно призовава обаче органите на Северна Македония да увеличат усилията си за отдаване на приоритет на устойчивия транспорт и за модернизиране на енергийната инфраструктура за интегриране в европейските мрежи и регионалната свързаност, както и за справяне с продължаващите забавяния в развитието на критичната инфраструктура, включително чрез двустранни преговори;; призовава Комисията да съдейства за тези усилия, ако и когато е необходимо;

77. призовава за допълнителни усилия за ускоряване на напредъка по всички приоритетни участъци от основната мрежа както за железопътния, така и за автомобилния транспорт, включително чрез увеличаване на броя на гранично-пропускателните пунктове, когато това е възможно; отбелязва стратегическото значение на коридор VIII за геостратегическата автономност на ЕС и НАТО, който служи като ключов логистичен маршрут по южния фланг на НАТО;

Регионално сътрудничество и външна политика

78. приветства ценния и значителен принос на Северна Македония за регионалното сътрудничество и стабилността чрез участието ѝ в регионални икономически и дипломатически инициативи, като например Берлинския процес, Плана за растеж за Западните Балкани и прилагането на споразуменията за общ регионален пазар, като подчертава значението на техния приобщаващ характер;

79. приветства ангажимента на страната за поддържане на добросъседските отношения и признава ролята ѝ като модел за мирно разрешаване на двустранните спорове чрез диалог и взаимно разбирателство; подчертава в това отношение значението на пълното прилагане на международните споразумения добросъвестно от всички страни с осезаеми

резултати, включително Преспанското споразумение с Гърция и Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество с България; призовава за последователен ангажимент за диалог и сътрудничество със съседните държави за укрепване на регионалната стабилност и насърчаване на взаимното доверие; призовава за допълнително насърчаване на контактите между хората в целия регион на Югоизточна Европа;

80. изразява дълбока загриженост относно така наречения проект „Сръбски свят“ и поради факта, че представители на правителството на Северна Македония открито се застъпват за и насърчават тази концепция; осъжда участието в срещи, които се опитват да установят сфера на влияние, подкопаваща суверенитета на други държави и стабилността на региона;

81. припомня необходимостта от отваряне на архивите на югославските тайни служби (UDBA и KOS), съхранявани както в Северна Македония, така и в Сърбия; подчертава необходимостта от отваряне на тези архиви в целия регион за справяне с тоталитарното минало по прозрачен начин с цел укрепване на демокрацията, отчетността и институциите в Западните Балкани;

82. приветства трайния ангажимент на Северна Македония по отношение на евроатлантическата сигурност; приветства активната роля на Северна Македония в ОССЕ, по-специално нейното председателство на ОССЕ през 2023 г. в сложна геополитическа среда, както и значителния принос към мисиите на ЕС за управление на кризи и военните операции; приветства привеждането на държавата в съответствие с външната политика, политиката за сигурност и отбрана на ЕС, включително нейния ясен отговор на агресивната война на Русия чрез привеждане в съответствие с ограничителните мерки на ЕС срещу Русия и Беларус и предоставяне на подкрепа на Украйна; приветства подписването през 2024 г. на споразумение за партньорство с ЕС в областта на сигурността и отбраната;

83. изразява съжаление обаче, че Северна Македония беше единствената държава в Западните Балкани, която се въздържа от гласуване на европейската резолюция относно Украйна в Общото събрание на ООН през февруари 2025 г. и вместо това беше съвносител на резолюцията на САЩ, наред с държави като Грузия и Унгария, което представлява отрицателен сигнал по отношение на привеждането на Северна Македония в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС и с колективния европейски ангажимент за поддържане на мира, международното право и демократичните принципи;

84. признава членството на Северна Македония в НАТО като значителен геостратегически принос за регионалната сигурност

и евроатлантическата стабилност, включително чрез активното участие на страната в мисии и операции на НАТО и стратегическата ѝ роля за насърчаване на мира и сътрудничеството в Западните Балкани, както и чрез текущата модернизация на въоръжените ѝ сили и реформите в областта на управлението на кризи, критичната инфраструктура и киберотбраната; подчертава, че членството в НАТО укрепва отбранителните способности на Северна Македония, подобрява координацията на сигурността със съюзниците от ЕС и НАТО и служи като възпиращо средство срещу външни усилия за дестабилизиране; насърчава Северна Македония да задълбочи сътрудничеството с ЕС и НАТО в борбата с хибридните заплахи, включително чрез координация на киберсигурността, съвместно проследяване на дезинформацията и изграждане на устойчивост, и да продължи усилията си за възпиране на опитите за външна дестабилизация; насърчава Северна Македония да продължава да инвестира в модернизацията на отбраната и привеждането в съответствие със стратегическите приоритети на НАТО, за да затвърди допълнително ролята си на надежден партньор в областта на сигурността;

85. приветства споразумението, сключено на срещата на високо равнище ЕС — Западни Балкани в Тирана, относно намаляването на цените на роуминга; в това отношение призовава органите, частните участници и всички заинтересовани страни да улеснят достигането на договорените цели за постигане на значително намаляване на цените за роуминга на данни между Западните Балкани и ЕС и по-нататъшно намаляване, водещо до цени, които са близки до цените на вътрешния пазар, до 2027 г.; приветства влизането в сила на първата фаза от прилагането на пътната карта за роуминг между Западните Балкани и ЕС;

o
o o

86. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на президента, правителството и Събранието на Република Северна Македония.